

พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองในเขตนครชัยบุรินทร์

กัญทิมา เหมพรหมราช, ทบ.,ป.บัณฑิต(ทันตกรรมทั่วไป)

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา

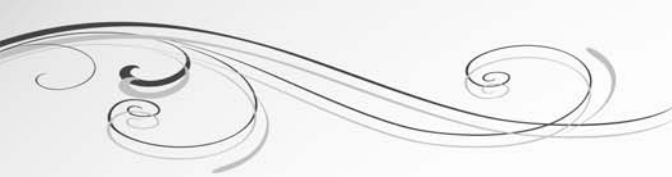
บทคัดย่อ

โรคฟันผุในเด็กเล็กเป็นปัญหาสำคัญของหลายประเทศ โดยเฉพาะในประเทศไทยพบสถานการณ์ฟันผุในเด็ก 3 ปี ร้อยละ 51.7 และเด็ก 5 ปี พบฟันผุสูงถึง ร้อยละ 78.5 ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วงเนื่องจากเด็กไม่สามารถดูแลสุขภาพช่องปากตนเองได้ ต้องอาศัยการดูแลจากผู้ปกครอง การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพเด็ก 0-5 ปีของผู้ปกครองในเขตนครชัยบุรินทร์จำนวน 349 คน ระหว่างเดือนสิงหาคม-ตุลาคม 2557 โดยเป็นการศึกษาแบบตัดขวาง เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ อันประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพเด็ก และสถานะทันตสุขภาพเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นบิดามารดา(ร้อยละ 71.9) อายุเฉลี่ย 33.6 ปี จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา(ร้อยละ 48.9) มีอาชีพรับจ้าง(ร้อยละ 51) เด็กส่วนใหญ่มีอายุ 3 ปี(ร้อยละ 32.1) ด้านสถานะทันตสุขภาพเด็ก พบฟันผุร้อยละ 62.5 โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ด้านทันตสุขภาพอยู่ในระดับดี(ร้อยละ 61.3) แต่ยังขาดความรู้ เช่น การแปรงฟันให้เด็กควรแปรงหลังอาหารทุกมื้อ อาหารที่มีประโยชน์ในการเสริมสร้างฟันคือ อาหารจำพวกนม ไข่ และลักษณะเริ่มแรกของโรคฟันผุคือ ฟันเปลี่ยนเป็นสีขาวขุ่น(ร้อยละ 71.63, 69.63, 40.69 ตามลำดับ) ส่วนเด็กในปกครองของผู้ปกครองกลุ่มนี้มีฟันผุร้อยละ 63.1 ด้านทัศนคติในการดูแลทันตสุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี(ร้อยละ 74.8) ทัศนคติไม่ถูกต้อง เช่น เห็นว่าไม่ควรถอนฟันหรือทำการรักษาใดๆ ขณะมีอาการปวด บวม อักเสบ, การให้เด็กหลังกินนมไม่ควรเกี่ยวข้องกับการเกิดโรคฟันผุ และไม่แน่ใจว่าการถอนฟันนั้นมาก่อนกำหนดทำให้เสียประสาท(ร้อยละ 67.33, 34.95, 39.82 ตามลำดับ) เด็กในปกครองของผู้ปกครองกลุ่มนี้มีฟันผุร้อยละ 60.9 ด้านการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง(ร้อยละ 50.7) การปฏิบัติของผู้ปกครองที่ไม่ถูกต้อง เช่น ชี้อาหารนมหวานให้เด็กรับประทานเป็นบางครั้ง และหลังรับประทานแล้วไม่ได้แปรงฟันให้เด็ก(ร้อยละ 74.21 และ 58.45 ตามลำดับ) ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้ฟันผุได้ ผู้ปกครองที่ปฏิบัติอยู่ในระดับดีมีร้อยละ 40.1 และเด็กในปกครองของผู้ปกครองกลุ่มนี้มีฟันผุเพียงร้อยละ 56.4

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้และทัศนคติอยู่ในระดับดี ส่วนการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพเด็กที่ถูกต้องเหมาะสมของผู้ปกครองน่าจะสัมพันธ์กับการลดของอัตราการเกิดโรคฟันผุในเด็กกลุ่มนี้ บุคลากรทันตสาธารณสุขจึงควรมุ่งเน้นให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักและมีการปฏิบัติที่ถูกต้องในการดูแลเด็กในปกครอง เพื่อการป้องกันฟันผุอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน และมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ : ความรู้ทัศนคติ พฤติกรรมทันตสุขภาพ เด็กก่อนวัยเรียน

Parental Knowledge, Attitude, and Practice of Dental Health Care for Preschool Children in Nakhonchaiburin Region

*Kantima Hampromarat D.D.S., Cert. in Clin Sc. (Super G.P.)
Regional Health Promotion Center 5, Nakhon Ratchasima Province*

Abstract

Dental caries have commonly affected preschool children worldwide. In Thailand, the incidence is 51.7% and 78.5% among the 3-year-old and the 5-year-old, respectively. Parental guidance and care are required to improve the dental health status of the children. This cross sectional interview research aims to determine the parental knowledge, attitude, and practice in dental care for preschool children, less than 5 years old. The research was done in 4 provinces: Nakhon Ratchasima, Chaiyaphum, Surin, and Buriram. Data collection was done between August-October 2014 and 349 parents were recruited.

Results show that most samples are either a father or mother (71.9%) with an average age of 33.6 years old, while the average age of children is 3 years old. About half of parents graduated from high school and are currently employed (48.9% and 51%). Sixty-one percent of parents have good dental care knowledge. Lacks of knowledge are post-meal brushing, dental health promoting diets, age of the first permanent tooth, and early signs of dental caries. Seventy-five percent of parents also have good attitude towards dental health. Some misled attitudes include no tooth extraction during an active dentoalveolar abscess, bottle-related dental caries, and association between an early extraction of deciduous teeth and nerve injuries. Only half of parents have a fair dental health practice (50.7%) and the unfavorable practices are sweet treats, no post-meal brushing. Those are the major contributing factors to dental health compromise in preschool children.

This research also has elaborated the association of parental knowledge, attitude, and practice with children's dental health status. Parents are certain actors to decrease dental caries in their children. Public health workforce should therefore focus on empowering and educating parents for the consequent preschool dental health practice.

Keywords: knowledge, attitude, practice, dental health, preschool children